

# ÅTTONDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA OCTAVIS



Introitus Ps 94, Gt Jer 23: 16-32, Ep Rom 8: 12-17, Ev Matt 7: 15-21, III Matt 7: 22-29. Predikan: Åke Malander (ELBK)

*Ack, bliv hos oss, o Jesu Krist, ty afton är nu kommen visst, Din helga läras klara ljus låt alltid lysa i ditt hus. Bevara oss, o Herre god, för stolta andars övermod. Din rätta lära de försmå och nya läror finna på.*

I dag hämtar vi både evangelie- och predikotexten ur bergspredikan. Det är Jesu ord om att ta oss till vara för de falska profeterna och att se till om vi bygger på en god eller en dålig grund. I den evangeliebok som många av oss är uppväxta med (1942 års) hade man som tema för den här söndagen "Sanning och sken". Idag på "de falska profeternas söndag" ska vi alltså se över och förstärka vårt försvar mot allehanda villoandar och deras läror. Vi ska också rannsaka oss själva och se om vi bygger på den gudomliga uppenbarelsens fasta grund eller om vi, må Gud i sin stora godhet bevara oss för detta, bygger på människotankars lösa sand. Detta är alltid en angelägen omsorg både för oss som enskilda kristna och för våra församlingar och för hela vår kyrka.

Evangelium om Jesus Kristus och hans ställföreträdande tillfyllestgörelse för alla människors alla synder ska predikas ut över hela världen och har också alltsedan apostlarnas tid predikats. Men parallellt med detta finns ett dystert faktum, en sorglig företeelse som förekom redan på gamla testamentets tid. Förutom dem som förkunnar vad som kommer från Herren och hans ord finns det alltid de som predikar vad som kommer från deras egna hjärtan och tankar. Jesus varnar oss för att lyssna till de falska profeterna, och detsamma gör redan profeten Jeremia i dagens Gt-text: *"Så säger HERREN Sebaot: Lyssna inte på orden från de profeter som profeterar för er, ty de bedrar er. Sina egna hjärtans syner talar de, inte vad som kommer från HERRENS mun. - - - Jag sände inte dessa profeter, ändå rusade de iväg. Jag talade inte till dem, ändå profeterade de. Om de haft tillträde till mitt råd, hade de förkunnat mitt ord för mitt folk för att få dem att vända om från sina onda vägar och sina onda gärningar."* Av Jesu varnande ord framgår att falska profeter och falsk och vilseledande förkunnelse faktiskt existerar och utgör en allvarlig fara än idag och kommer att finnas ända till den yttersta dagen.

Jesu ord här har inte avseende på denna världens ogudaktighet och knappast heller på uppenbara förnekelser. *"De kommer till er i fårakläder."* Näja, idag bryr man sig ofta inte ens om att ta på fårakläder; allt ska ju anses gälla som lika bra, och så dömande att vi talar om falska profeter och falsk lära ska vi väl inte vara i vår moderna, upplysta och ekumeniska tid, menar man. Fårakläder kan dölja, men *"av deras frukt ska ni känna igen dem"*. Det som sås ut bär frukt, god eller dålig. Trädets sort och kvalitet avgör. Man hämtar inte fikon från tistlar – och kommer aldrig att kunna göra det. Falska profeters frukt blir aldrig till någon välsignelse från Herren. Däremot kan de ha stora yttre framgångar och leda många in på förtappelsens breda väg. I det gamla Israel trädde många lögnprofeter upp, och vad blev deras frukt? Israels och Juda rikens undergång!

Även för oss är det fråga om liv och död i betydelsen en öppen eller stängd himmel. Detta är vad frukten till sist handlar om. Ett träd som bär dålig frukt huggs ner och kastas i elden. Inte vara och en som säger Herre, Herre till Jesus kommer in i himmelriket. Allehanda hemmagjorda bekännelser duger inte. In i himmelriket kommer bara den som *"gör min himmelske Faders vilja"*. Är det då fråga om att uppfylla och fullgöra alla de tio buden? Att detta omöjligen kan vara meningen förstår vi när vi betänker det faktum, att ingen människa någonsin har uppfyllt ens ett enda budord, och likväl får Johannes när han skådar in i himmelen se en skara så stor att ingen kan räkna den. Vad det innebär att göra Guds vilja visar oss Jesus själv vid ett annat tillfälle, när han säger: *"Omvänd er och tro evangelium!"*

Detta är de rätta profeternas frukt: omvändelse och tro.

De falska profeternas frukt och innersta väsen avslöjas slutgiltigt på ”den dagen”, dvs. på den yttersta dagen, då inga fårakläder längre kan dölja skillnaden mellan sanning och sken. Många blir avvisade på den dagen och står där oförstående. Vi hör här att de hade ju mycket att åberopa, många gärningar och kvaliteter. Och det var inga vanliga allmänmänskliga dygder och goda egenskaper de talade om – det var ”kristna” gärningar, de har i hans namn profeterat, drivit ut andar och gjort tecken och under. Detta är tyngre meriter än de flesta av oss kristna kan uppvisa och borde väl därför fälla utslaget på domens dag. Här träder all falsk läras sanna ursprung fram. Den må komma från vilket håll som helst, men ställd inför frågan: Vad beror det ytterst på om en människa ska bli frälst och salig eller inte? Så kommer den till sist alltid till svaret: Det kommer an på människan själv. Och det är den naturliga religiositetens logiska och förnuftiga svar, lagens väg. Evangelium är vad inget öga har sett, inget öra har hört och inget människohjärta har kunnat tänka ut, och det är anstötligt och dåraktigt – för den som inte lyssnar till och tar vara på Jesu ord, dvs. Skriftens budskap. Hur många kristna har inte genom tiderna brottats med detta vad man ska göra för att komma in i himmelriket och mötts av en förkunnelse som går ut på att utöver det stora som Jesus har gjort fordras nu bara av dig att du ... Den falske profetens mest förrädiska fårakläder är just detta: evangelium förnekas och förkastas inte, men det förvandlas från en fullbordad verklighet till en möjlighet, som under vissa villkor kan uppfyllas.

Den här söndagens tema berör även ämnet kyrkogemenskap, där gränserna ska dras mellan sant och falskt. Detta får naturligtvis inte leda till att det blir ett problem och ett bekymmer varje gång vi möter andra kristna, det bör värtom vara en glädje att erfara att det finns människor som tror på Jesus Kristus. Hur ska vi nu kunna bedöma och se var gränsen går? Som evangeliska församlingar ska vi naturligtvis se på den lutherska kyrkans båda huvudprinciper, **Skriften allena** och **Tron allena**. Med hjälp av Skriften allena kan vi dra en viktig gräns, den om förhållandet till Bibeln, den Heliga Skrift. Skriften allena förutsätter, för att kunna fungera, Skriftens ofelbarhet och gudomliga auktoritet. Vore inte Bibeln Guds Ord, allt igenom tillförlitlig, utan fel och brister, så kunde den ju inte vara vår enda regel, norm och rättesnöre, då skulle den själv behöva en norm och ett komplement att mätas efter. De som öppet förnekar Skriftens gudomliga inspiration och auktoritet och lär så, kan väl knappast komma med i räkningen bland kyrkans lärare som ska prövas och bedömas utifrån Skriftens norm; de har ställt sig själva utanför. Vi kristna blir med rätta förfärade när vi hör präster och biskopar och professorer och andra uttala grova förnekelser av grundläggande kristna läror. Men egentligen borde vi vara tacksamma för dessa uttalanden, för vad de säger öppet och klart är bara vad de tänker och tror och lär ut i sina sammanhang. Trons folk får klart besked om det är en profet vi ska lyssna till eller inte. När vi har kommit så långt, när vi kan dra en första gräns och avvisa mer eller mindre öppna förnekelser, då är det dags att skärskåda den fina och mer försåtliga villfarelsen.

Då kommer vi över till den andra huvudprincipen, **Tron allena**, dvs. den kristna religionens centrala artikel: av nåd allena, utan några lagens gärningar. Detta är den stora vattendelaren mellan den sanna och den falska religionen. Det finns i grund och botten bara två (2) religioner här i världen. Fråga hur en syndare ska bli rättfärdig och salig, hur man ska få frid med Gud. Du kommer naturligtvis att få många och mycket olika svar, men det är i princip bara två slags svar. Antingen handlar det om att sträva efter att vinna försoning med Gud genom sina gärningar och försakerelser, *Lagens religion*, eller så har den Helige Ande genom evangelium fått upptända den tron, att vi till följd av vad Kristus har gjort, p.g.a. hans ställföreträdande tillfyllestgörelse, redan har en nådig och försonad Gud, *Nådens religion*, *Evangelium*. Det är denna tro som skiljer Kristi kyrka och församling från alla andra religionsutövare.

Vad säger då våra lutherska bekännelseskriterier om denna lära? Frågan är väsentlig, vi bekänner oss ju högtidligen till hela Konkordieboken, inte ”i den mån som” utan ”*därför att*” den i de frågor den behandlar ger den rätta utläggningen av Skriften. I de Schmalkaldiska artiklarna säger Luther att detta är själva huvudartikeln, som man inte kan ge efter på eller vika det allra minsta ifrån. Nej, det kan vi sannerligen inte, ty då vore inte bara läran om rättfärdiggörelsen utan hela vår kristna tro i verkligheten förlorad. Denna artikel är nämligen, som det heter, ”*den artikel med vilken kyrkan står och faller*”. Om nu detta är allvarligt menade ord för oss och inte bara en högtidlig fras utan något egentligt innehåll, så måste vi se andligt nyktert på saken och vara realistiska och inse, att där denna lära inte finns som en klar och tydlig bekännelse, där har vi inte att söka efter kristen gemenskap och kyrkogemenskap.

Det är smärtsamt att behöva konstatera, att just denna lära, läran om världens rättfärdiggörelse i Kristus, blivit omstridd, ja motsagd och avvisad, inte bland bibelkritiker och liberalteologer, dem lämnar vi åt sidan, utan i evangeliska kretsar, bland sådana som tror och bekänner att Bibeln är Guds Ord? Skriften lär ju detta klart och entydigt. I Romarbrevet undervisar oss Herrens apostel om att vi alla har syndat och saknar härligheten från Gud och att ingen rättfärdig finns, inte en enda. Vi står alla lika under fördömsen. Så långt talar Paulus om den universella syndfullheten, den universella eller allmänna fördömsen, men så går han vidare och talar om den universella eller allmänna rättfärdiggörelsen, att alla, som ju har syndat och saknar härligheten från Gud, står som rättfärdiga, utan någon som helst egen förtjänst eller värdighet, av nåd allena, endast därför att Kristus har fullkomligt gottgjort för alla människors alla synder. De invändningar som kommer mot det senare ledet är i grund och botten en försåtlig (men förmodligen omedveten) bibelkritik som grundar sig på förnuftsskäl: Nej så kan det inte vara, för det skulle ju innebära att antingen alla blir saliga eller att man kan ligga i helvetet med förlåtna synder!!! Ja sådant och liknande kan vi möta, men vad är detta annat än rationalistiska argument, förnuftsskäl? När vi möts av dylika invändningar av typen: Hur skulle det kunna vara så? Svarar tron kort och gott: Därför att Gud säger så i sitt Ord.

Går vi till Rom 3:28: *"Vi hävder att människan rättfärdiggöres genom tron allena, utan laggärningar."* Så ser vi där att inte heller tron är någon gärning från människans sida; den ställs tvärtom i motsats till gärningar. Tron är endast att hålla sig till *"honom som förklarar den ogudaktige rättfärdig"*. *Den ogudaktige!* ? Skulle den ogudaktige förklaras rättfärdig? Ja, vi vet att detta är väl kraftigt för många. Men om nu detta är för djärvt för den fromme fariseen som står där i templet och ber, så tror jag att det för den ogudaktige publikanen, som inte ens vågade lyfta sin blick mot himlen, var mer än bara ett ord – det var det eviga livets ord. Han hade ingen nytta av de falska profeternas urvattnade sk evangelium. Och han är nog inte den ende som har det så.

Skulle det för någon människa, kanske rent av för dig, som nu läser detta, vara så illa ställt att du måste bekänna inför Gud att du inte har något annat än idel ogudaktighet att komma med, att all din egen rättfärdighet är som en solkad klädnad, ja då finns det väl ingen annan råd än att du får bli salig på vad Jesus Kristus har uträttat – för hela världen och därmed också för dig. Var du viss om att hans verk lär räcka till för varje fattig syndare så länge världen står. Amen.

*Ditt Ord är i vår nöd och sorg, Vår säkra tröst och fasta borg. Därvid behåll oss, Herre kär, Allt annat är förgängligt här.*

